

domače trte, o katerih se je mislilo, da jim trtna uš ne škoduje, ali ni bilo nobenega vspeha. Potem so pa začeli zasajati z vspehom ameriške trte. V nekaterih krajih rabijo tudi z vspehom poplavljanje in žvepleni ogljik. Na otoku Madejira so popolnoma uničene vinograde obnovili z ameriškimi trtami.

V Nemčiji se trtna uš še ni posebno zelo razširila. Mislili so že celo, da sploh nemškemu vinstvu ne preti nobena posebna nevarnost. Leta 1891. so bili vse vinograde preiskali in se prepričali, da ta škodljivka ni še mnogo razširjena. Lanska suha letina je pa pokazala, da je trtna uš že na mnogih krajih, kjer je pred dvema letoma ni bilo, in da se je bati za nemško vinstvo.

V Prusiji uničujejo okužene vinograde. Mislili so, da bodo na ta način prišli trtni uši do živega, ali se je pokazalo, da se motijo. V več krajih, kjer so mislili, da so jo uničili, se je zopet pokazala. Pri najskrbnejših preiskavah niso mogli večkrat določiti, kateri vinogradi so že okuženi in tako jih vedno več okuženih ostaja, s katerih se trtna uš dalje širi. Na Saksonskem in Virtemberškem, pa v Alzaciji in Lotaringiji dosegli so z uničenjem vinogradov precej ugodne vspehe. Posebno v Alzaciji in Lotaringiji se je trtna uš zanesena iz Francije bila močno razširila, ali se je posrečilo jo precej omejiti. Uničevanje vinogradov se vrši zaradi tega s precejšnjim vspehom, ker se vrši na stroške države.

V Avstraliji so pa trtno uš, ki se je bila pokazala, kakor se kaže, popolnoma uničili. V Ameriki je pa trtna uš že napravila silno mnogo škode. V Kaliforniji je uničila štiri petine vseh vinogradov. Poraba kemičnih sredstev se v Ameriki ni obnesla.

Iz vsega je razvidno, da so sploh le ameriške trte jedino sredstvo proti trtni uši. Nekatera druga sredstva se dajo le porabiti pri ugodni legi in zemlji. Uničenje vinogradov je pa le tam mogoče, kjer je ta mrčes le še malo razširjen in je še v tem slučaju dvomljive vrednosti, ker se večkrat ne da določiti, koliko daleč se je trtna uš že razširila.

V tem se je pa v Ameriki prikazala že neka nova trtna bolezen, ki je baje še nevarnejša od trtne uši in je uničila že več vinogradov. Tej bolezni je povod neka gljivica. Upamo, da se ta nova šiba ne prenese v Evropo.

Kmetijske raznoterosti.

Kostanj v Italiji. Po poročilih italijanskega ministerstva pridelalo se je letos v Italiji 1,850.000 centov kostanja.

Letina v Rusiji. Po uradnih poročilih je letos bila letina v Rusiji še precej dobra. Posebno sta dobro obrodila oves in rž, pšenica, ječmen in grah srednje, proso, ajda in koruza pa bolj slabo. Sadja je bilo v Rusiji dosti.

Živinorejska zadruga v Spodnji inški dolini na Tirolskem se je osnovala. Namen tej zadrugi bode skrbeti za povzdigo živinoreje. Mej drugim bode skrbela tudi za direktno prodajo živine brez posredovanja prekupecev. Morda bi bile take zadruge umestne tudi na Slovenskem.

Prezračenje hlevov je zlasti po zimi jako dobro. V zaduhlih hlevih imajo po skušnjah krave manj mleka, nego v tistih, v katerih je čist zrak.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

V.

(Dalje.)

Nič več ni bilo misliti na prodajo obveznic nove neznane železnice, nekje v divjini, 200 milj od Novega Jorka. Pri bankah na posodo vzeti denarji so v tem bili pošli, 30 milj železnice je bilo narejene, a potem bi se pa vse delo bilo moralo ustaviti. Sam sem bil kacih štirinajst dni v Novem Jorku, prizadevajoč se kake stvari popraviti, posrečilo se mu je oddati za dvestotisoč dolarjev obveznic, katere so že bile gotovo za prodaj, pokrivač že končani del železnice. S tem sem dobil stotisoč prostih denarjev, naš kredit doma in v Novem Jorku se je povečal, in mogel sem nepretrgoma nadaljevati železnico. Jaz in moji drugovi dobili smo upanje, da se bode železnica dala dodelati. V tem je pa v Novem Jorku minul strah in kakor po navadi po taci dogodkih, so ljudje le iskali, kam bi posodili denar. Moji zastopniki v Novem Jorku, ki so se bili zavezali po pogodbi, da prodado naše obligacije, so jih prodajali za velike dobičke in v enem meseci je bilo oddanih 200tisoč po dobri ceni.

Delo se je v tem nadaljevalo s podvojeno eneržijo, ki del za delom je bil dodelan, in vedno več obveznic je bilo gotovih za prodajo. Za časa mojih pogostih potovanj v Novi Jork in Filadelfijo po teh denarnih opravkih, se mi je posrečilo tri večje trgovske tvrdke pridobiti za moje podjetje in nekega lepega jutra prodal sem jim po lepi ceni vse delnice in obveznice železnice. Tedaj je delo vzkipelo v pravem smislu besede, delalo se je noč in dan, in vedno je bilo na progi nad 2000 ljudij in koncem 1886. leta je vsa proga bila gotova, začela se že vožnja po njej.

V tem slučaju je kapital železnice sestel iz jednega milijona dolarjev obveznic in dveh milijonov delnic, železnica je pa stala le dva milijona dolarjev. Kapitala je torej le jedno tretjino šlo po vodi, dočim se ga pri mnogih železnicah vloži po pet ali celo desetkrat toliko kapitala, kakor so vredne. Mnoge železnice si kapitalizirajo deseterno njih vrednost, in pri tem tisti, ki jih zasnujejo in zgrade, obogate na stroške delničarjev in imeteljev delnic. Jaz poznam nekatere železnice, ki so se delale le zaradi tega, da so osleparili delničarje, navadno Evropce, posebno Angleže, Holandce in Francoze. Zaradi tega le malo ameriških železnic prinaša dividende, in to le stare na vzhodu in zapadu, katere so že preživele preosnovo in so se kapitalizirale po njih resnični vrednosti. Preosnova je neizogibna posledica sleparij snovateljev in graditeljev. Ko je železnica dodelana in so spravili dobičke, se njeni snovatelji in graditelji oddaljijo in puste njene lastnike, naj si pomagajo, kakor si vedo in znajo.